

Folkhälsomyndigheten

Att följa, utvärdera och stödja genomförandet av statens insatser
inom området psykisk hälsa 2020-2023

Resultat från delredovisning 2021

Innehåll

- Iakttagelser av genomförda insatser inom överenskommelsens områden
- Slutsatser
- Regioners och kommuners behov av stöd
- Fortsatt arbete inom uppdraget

Iakttagelser av genomförda insatser inom överenskommelsens områden

Utvecklingsarbete utifrån handlingsplaner, mobila lösningar (kommun, region)

Utvecklingsarbete utifrån handlingsplaner

- Senare års överenskommelser har förstärkt möjligheterna att utforma handlingsplaner på olika sätt.
- Variation i vad en länsöemensam handlingsplan är och hur regioner och kommuner arbetar med dem (både framtagande och genomförande).
- Knappt hälften av de länsöemensamma handlingsplanerna saknar angivna insatser.

Mobila lösningar

- Många insatser har genomförts inom både mobila och digitala lösningar.
- Utvecklingen av digitala lösningar har på olika sätt påverkats av pandemin.
- Ej möjligt att se effekter.

lakttagelser av genomförda insatser inom överenskommelsens områden

Barn och unga (region), ungdomsmottagningar (län)

Barn och unga

- Området har innehållit en omfattande verksamhet, på flera nivåer.
- Flera insatser har syftat till att utveckla vårdens tillgänglighet och jämlikhet.
- Stort fokus på att utveckla och implementera digitala lösningar.

Ungdomsmottagningar

- Medlen har lagts på att öka bemanningen och tillgängligheten.
- Verksamheten ter sig mångfasetterad med relativt stor variation i typen av insatser.
- Svårt att dra några slutsatser om ungdomsmottagningarnas roll och betydelse i första linje~

lakttagelser av genomförda insatser inom överenskommelsens områden

Samverkan för personer med samsjuklighet (län)

- Många insatser har genomförts i samverkan mellan och inom regioner och kommuner.
- Nya samverkansformer har utvecklats, vanligt med kompetensutveckling.
- Flera insatser har varit samverkansprojekt. Testat olika metoder, modeller och arbetssätt som riktar sig till en eller flera målgrupper.
- Få insatser har hunnit gynna personer som har behov av insatser från flera verksamheter.

lakttagelser av genomförda insatser inom överenskommelsens områden

Kunskapsbaserad hälso- och sjukvård och socialtjänst (kommun, region)

- Mycket verksamhet har pågått inom området.
- Går inte att dra några säkra slutsatser om effekter, utifrån det som huvudmännen redovisar.
- Angeläget att resultaten av arbetet kan följas framgent.

lakttagelser av genomförda insatser inom överenskommelsens områden

Patient- och brukarmedverkan (län)

- Området har innehållit en omfattande verksamhet.
- Många satsningar för att stärka samverkan mellan regioner, kommuner och intresseorganisationer.
- Insatsernas koppling till individens hälsa, inflytande och egenmakt har generellt inte varit tydlig.
- Brukar-, patient- och anhörigperspektivet har brustit i redovisningen av resultat.

lakttagelser av genomförda insatser inom överenskommelsens områden

Suicidprevention (län)

- Stora likheter över landet i hur stimulansmedlen använts.
- Det har handlat om att:
 - tillsätta samordningstjänster,
 - utveckla suicidpreventiva handlingsplaner,
 - skapa former för samverkan och dialog inom området,
 - erbjuda olika former av kompetenshöjande insatser, primärt till personal.

lakttagelser av genomförda insatser inom överenskommelsens områden

Traumavård (region)

- Barn och unga har varit den mest uppmärksammade målgruppen hos flera regioner.
- Kompetenshöjande insatser riktade till personal har dominerat, jämfört med behandlingsinriktade och tidiga insatser till målgrupper.
- Nästa steg skulle kunna vara att den ökade kompetensen omsätts i verksamheter för att utveckla och erbjuda individanpassade insatser.

Våra övergripande slutsatser om resultat av genomförda insatser

- Många insatser har genomförts i kommuner, regioner och läns gemensamt, flera av dem har ett utpräglat verksamhetsfokus. Främst satsningar för att utveckla struktur och arbetssätt, samverkan och kompetens.
- Vissa insatser har saknat beskrivning av såväl mål som brukar-, patient- och anhörigperspektiv. Hittills oklart hur insatserna sammantaget gynnar individer.
- Pandemin har haft dubbel påverkan på genomförandet av insatser.
- Ökad kunskapsstyrning och kvalitetssäkring är viktigt. Både kommuner och regioner behöver stöd i att kvalitetssäkra såväl användning som redovisning av stimulansmedel.

Våra övergripande slutsatser om överenskommelsen som styrmedel

- Överenskommelsens olika delar är inte ömsesidigt uteslutande och en och samma målgrupp kan finnas i alla delar.
- Stimulansmedel som betalas ut inom korta tidsramar riskerar att minska incitament hos huvudmännen att investera i långsiktig utveckling.
- Uppföljningen av insatserna inom överenskommelsen behöver utvecklas.
- Mätbara mål saknas. Bristen på tydlighet försvårar för verksamheter att prioritera sina utvecklingsarbeten.
- Hälsa- och sjukvårdsperspektivet dominerar medan främjande-, förebyggande- och omsorgsperspektiven inte är lika utvecklade.

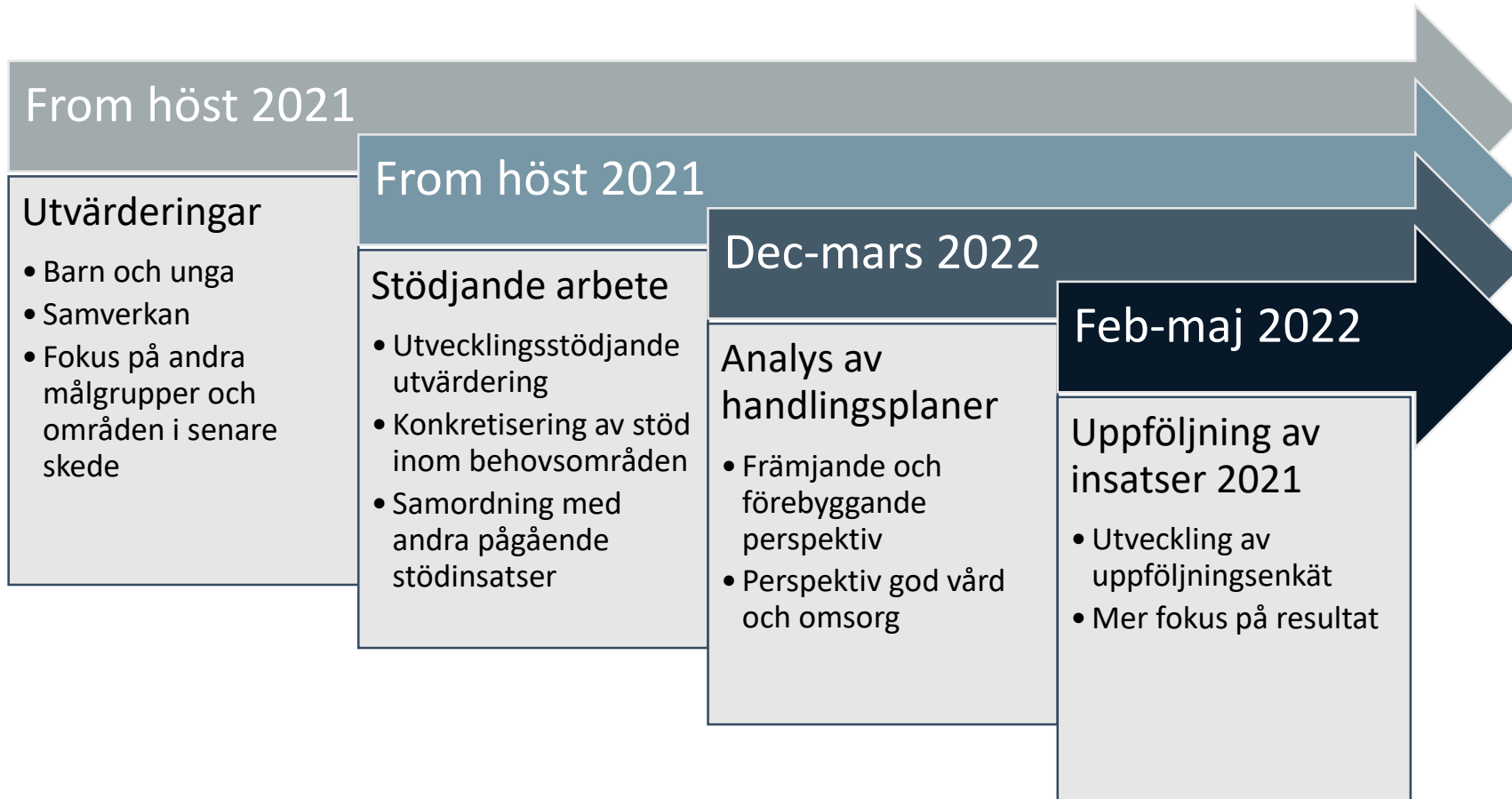
Kommuners och regioners behov av stöd

Prioriterade områden:

- Nationell samordning
- Uppföljning och utvärdering
- Evidensbaserat arbete
- Främjande och förebyggande arbete
- Patient- och brukarinflytande

Övriga områden: Dialog med myndigheterna, Enhetliga termer, begrepp och indikatorer, Kunskap och relaterade produkter, Erfarenhetsutbyte, Implementering och tillämpning, Juridiska frågor samt Handlingsplaner

Följa, utvärdera och stödja insatser inom överenskommelsen – fortsatt arbete

www.folkhalsomyndigheten.se

www.socialstyrelsen.se

Folkhälsomyndigheten

Karin Liljeberg-Trotzig

Johanna Forssell

Socialstyrelsen

Uliana Hellberg

Andreas Johansson

Fanny Larsdotter

Emma Berisson